

23 mei 2016

Zware beroepen – engagement minister (MOD) ?

Is het beroep van militair een "Zwaar beroep"? Voor ACV Defensie in elk geval wel! Deze problematiek is zo belangrijk dat ze in de toekomst de modaliteiten van het pensioen van de militairen zal bepalen. Daarom geeft ACV Defensie wat meer uitleg over dit thema, informeerden we de burger over onze job en vroegen hem naar zijn mening over de militairen.

Vervolgens trokken we op 23 mei 2016 naar de minister met een presentatie en de gefilmde visies van de geïnterviewde burgers. We vroegen de minister van Defensie om zich te engageren en steun te leveren om het beroep van militair als "zware beroepen" te erkennen.

"Zware beroepen"

In het nationaal pensioencomité (NPC) is men volop bezig met overleg om de criteria vast te leggen om een beroep te erkennen als "Zwaar beroep". Verschillende beroepstakken werden op hun vraag, gehoord door het comité en anderen hebben informatie over hun job, evenals wetenschappelijke documenten overgemaakt die moeten dienen om hun beroep als "Zwaar beroep" te erkennen.

ACV Defensie was dan ook verwonderd te ontdekken dat de militaire overheid zich blijkbaar niet betrokken voelt in deze problematiek.

ACV Defensie gaat er echter vanuit dat het beroep van militair moet erkend worden als "Zwaar beroep". Om deze reden vroegen we een onderhoud met de minister, Steven Vandeput.

Op maandag 23 mei om 13.00 hr werden we met een delegatie ontvangen door de minister. In een briefing trachten we de minister te overhalen om initiatief te nemen naar het Nationaal Pensioencomité toe om het beroep van militair als een "zwaar beroep" te erkennen.

Briefing "Zware beroepen"

NPC – Problematiek zware beroepen in de openbare sector

De problematiek van de zware beroepen kan niet los worden gezien van de problematiek "Werkbaar werk". Als prioritaire opdracht moet er dan ook concrete invulling worden gegeven aan een beleid rond "werkbaar werk"

Een preventief beleid is essentieel.

We stellen echter vast dat er geen afdoende aanpak is op dit punt. Meer nog, de

NPC - Problematiek zware beroepen in de openbare sector

algemene besparingsmaatregelen verhogen de werkdruk van het personeel.

Maar tegelijk is het zo dat preventieve maatregelen niet volstaan als antwoord op de problematiek van de zware beroepen.

Immers, sommige belastende factoren kunnen eenvoudigweg niet worden opgelost vanuit de invalshoek van werkbaar werk.

Daarenboven houdt een eventuele optrekking van de pensioenleeftijd te weinig rekening met de gezonde levensjaren.

Verschillende militairen kampen al tijdens hun dienstjaren met gezondheidsproblemen.

Tevens tonen tal van studies over de ergonomie, de arbeidstijd, de arbeidsorganisatie, de veelvuldige veranderingen in de werkorganisatie, de toegenomen agressie, ... aan dat werknemers op latere leeftijd meer de gevolgen van deze vormen van werkbelasting ondervinden.

Al deze opgesomde belastingvormen zijn inherent aan het militair beroep.

Zo stellen we vast dat:

- de ergonomie in een militair voertuig altijd veel slechter is dan in burgervoertuigen.
- de arbeidstijdregeling voor militairen geen stabiliteit biedt. Een militair is bijna 24/24 hr oproepbaar en inzetbaar onder één van onze inzetvormen.
- de zeer hiërarchische structuur binnen de organisatie de nodige spanningen met zich mee.
- de gevoerde mutatiepolitiek een onstabiele situatie voor de militair creëert.
- En agressie, een vorm van belasting is, die eigen is aan het beroep van militair.

Elke militair wordt tegenwoordig geconfronteerd met een toegenomen werkdruk en een hoger werkritme.

De eisen rond grotere beschikbaarheid brengen ook mee dat velen eigenlijk continu bezig zijn met hun job.

Begrip "belastend of zwaar beroep"

In het kader van de werkzaamheden van het Nationale Pensioen Comité (NPC) werden lijsten aangebracht met verwijzingen naar wetenschappelijk onderzoek waarin het begrip belastend of zwaar beroep (*pénibilité*) wordt toegelicht.

In de literatuur wordt inzake zware beroepen in de regel een onderscheid gemaakt tussen **objectiveerbare elementen**, zoals de fysieke belasting van de militair door het dragen van de volledige uitrusting die meetbaar is, en deze die te maken hebben met de **perceptie** door de betrokkenen.

In dit laatste geval gaat het om de "**ervaren werkbelasting**"

De gevolgen op de gezondheid en op de levensverwachting zijn dan niet noodzakelijk bewezen, maar de werkbelasting ligt vaak aan de basis van symptomen van fysieke of mentale moeheid en van arbeidsongeschiktheid die een weerslag hebben op onder meer de eindeloopbaansituatie.

De elementen die gebruikt worden voor de beschrijving van de zware beroepen, beperken zich tot de objectiveerbare elementen.

Maar tevens zal men rekening moeten houden met de individueel ervaren werkbelasting.

Die beleving van de werkbelasting hangt samen met een geheel van factoren.

In de reglementering op het welzijn van werknemers erkent men daarom de psychosociale arbeidsbelasting uitdrukkelijk.

In dat kader wordt het concept van de psychosociale arbeidsbelasting beschouwd als "elke belasting van psychosociale aard die haar oorsprong vindt in de uitvoering van het werk of die voorkomt naar aanleiding van de uitvoering van het werk, die schadelijke gevolgen heeft voor de lichamelijke of psychische gezondheid van de persoon."

Wetenschappelijke literatuur leert dat een complex geheel van op elkaar ingrijpende werkkenmerken met de psychosociale arbeidsbelasting determineren.

Zowel elementen van arbeidsinhoud, arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden en arbeidsverhoudingen spelen daarin een rol.

De manier waarop de militair deze elementen van psychosociale werkbelasting ervaart, zal leiden tot hetzij een welbevinden, hetzij een spanning.

Maar er is ook een verschil in impact van de concrete lokale situatie die werknemers ervaren en de beleidsmatige mogelijkheden tot aansturing door de overheid.

Dit alles brengt mee dat in de problematiek van de zware beroepen terdege rekening dient te worden gehouden met die weliswaar subjectieve individuele invalshoek van de ervaren werkbelasting.

4 Criteria om de zware beroepen te definiëren

- **Belastende arbeidsomstandigheden door fysieke inconvenianten in de werkomgeving of de lichamelijke belasting.**
- **Belastende werkorganisatie**
- **Emotionele of mentale werkbelasting**
- **Zware beroepen door verhoogde veiligheidsrisico's**

Belastende
arbeids-
omstandigheden

Belastende arbeidsomstandigheden door fysieke inconvenïënten in de werkomgeving of de lichamelijke belasting.

Onder de fysieke inconvenïënten verstaan we meer concreet:

- Fysisch zwaar werk (bijvoorbeeld het tillen van diverse soorten lasten of mechanische trillingen), werk dat leidt tot pijnlijke lichaamshoudingen of werk dat een voldoende fysieke paraatheid vergt.
- Agressieve of risicovolle werkomgevingen doordat het werk hoofdzakelijk gebeurt in weer en wind, door blootstelling aan hitte, koude, hyperbare omgevingen, lawaai, toxische, radiologische of radioactieve stoffen of biologische agentia.
- Arbeidssituaties die meer dan gemiddeld te maken hebben met een repetitief karakter, een snel werkritme, het werken onder tijdslimieten of waarbij een voortdurende punctualiteit wordt vereist. Deze arbeidssituaties leiden ertoe dat de werknemer een beperkte autonomie heeft in de organisatie van het werk, hetgeen het werk minder werkbaar maakt.

Ingeval een beroep onderworpen is aan verplichte periodieke medische controles of certificeringen om de taak te kunnen uitoefenen is het uiteraard evident dat het gaat om een zwaar beroep, want deze procedures zijn precies ingesteld omwille van de belastende werkomstandigheden.

Een meer dan normaal risico op arbeidsongevallen kan wijzen op situaties met belastende arbeidsomstandigheden.

Belastende werkorganisatie

Belastende
werkorganisatie

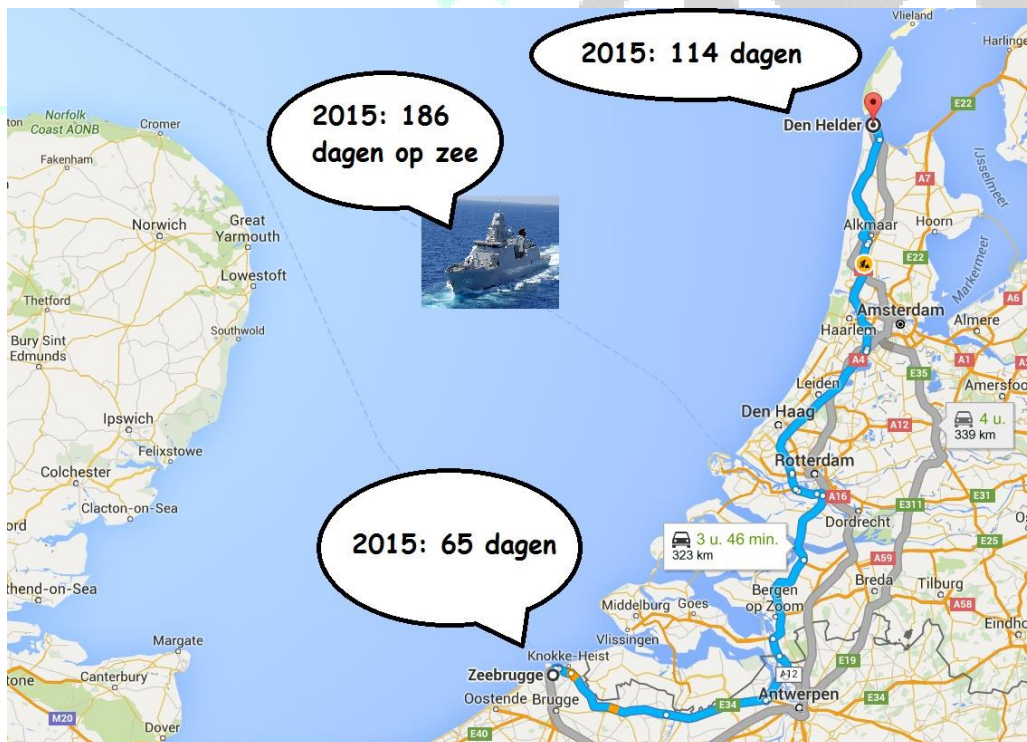
In dit geval vloeit de zwaarte van het beroep voort uit de specifieke taakeisen door onregelmatige of flexibele arbeidstijdregelingen, weekendwerk, nachtarbeid of ploegenwerk. Het gaat dus om werknemers die worden geconfronteerd met ongunstige arbeidstijdregelingen door atypische uren (dit wil zeggen prestatieregelingen die voorzien in prestaties op tijdsvakken voor 8u en na 18u) en veranderingen in het werkschema.

Standaardmodel voorbereiding en uitvoering operatie in het buitenland

Januari			Februari			Maart			April			Mei			Juni									
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
5-9	12-16	19-23	26-30	2-6	9-13	16-20	23-27	2-6	9-13	16-20	23-27	30-3	6-10	13-17	20-24	27-1	4-8	11-15	18-22	25-29	EUTM MALI			22-26

Juli			Augustus			September			Oktober			November			December										
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	30	31	52
29-30	6-10	13-17	20-24	27-31	3-7	10-14	17-21	24-28	31-4	7-11	14-18	21-25	28-2	5-9	12-16	19-23	26-30	2-6	9-13	16-20	23-27	30-4	7-11	14-18	21-25

- Voorbereiding operatie
- Voorbereidingsoefening operatie (= intensieve dienst)
- Operatie te Mali
- Ontschepingsverlof en verlof

Emotionele of mentale werkbelasting

Emotionele
werkbelasting

Dit slaat op de mate van arbeidsbelasting vanuit taakeisen als gevolg van omgang met gebruikers / klanten (patiënten, jonge kinderen, leerlingen,...) of coördinatieopdrachten. Typisch in deze situatie met arbeidsbelasting vanuit contactuele taakeisen is het veelvuldige contact met personen die geen collega's zijn, zoals (soms boze) klanten, passagiers, patiënten, leerlingen en ouders.

Dit geldt in het bijzonder wanneer de betrokken werknemer regelmatig wordt geconfronteerd met traumatiserende ervaringen of verantwoordelijk is voor anderen.

Situaties waarbij werknemers meer dan normaal worden geconfronteerd met agressie vormen een onderdeel van de factoren die aan de basis liggen van emotionele of mentale werkbelasting.

Een meer dan normaal risico op burn-out is eveneens een indicator om situaties met een verhoogd risico op emotionele of mentale werkbelasting te duiden.

Verhoogde
veiligheidsrisico's

Zware beroepen door verhoogde veiligheidsrisico's

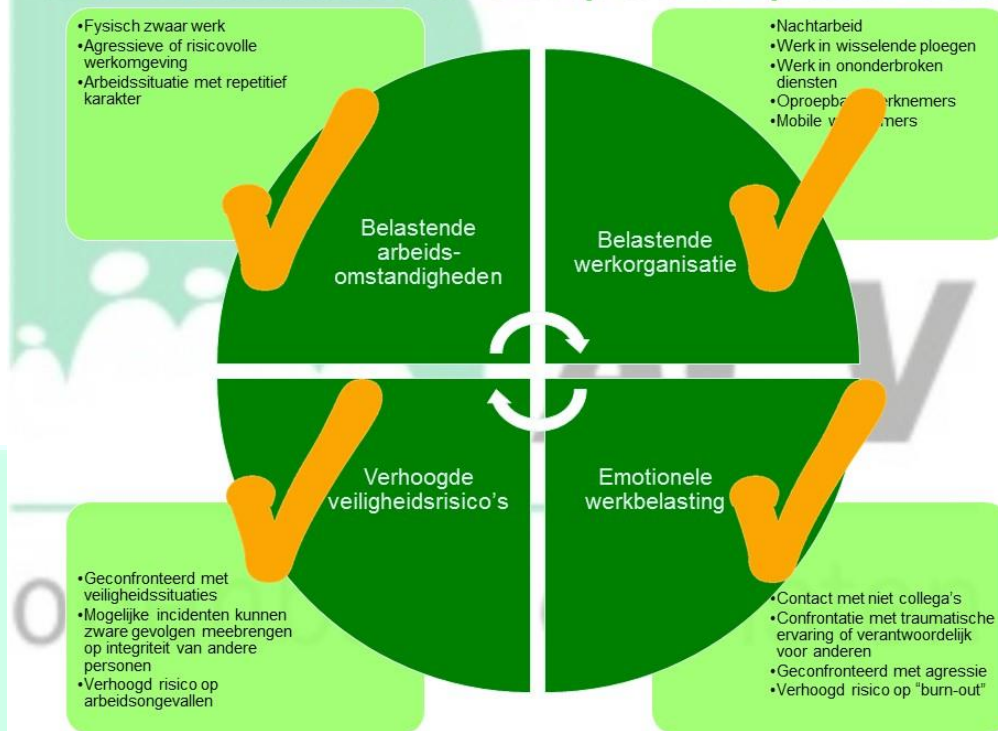
Het criterium verhoogd veiligheidsrisico speelt in verschillende situaties:

- De zware arbeidsbelasting kan het gevolg zijn van het feit dat de betrokkenen in operationele omstandigheden geconfronteerd worden met manifeste veiligheidssituaties die hun fysieke integriteit in het gedrang kunnen brengen.
Situaties die gepaard gaan met het gebruik van wapens zijn uiteraard, maar niet uitsluitend, in dit geval.
- Hetzelfde doet zich voor als mogelijke incidenten bij de uitoefening van de taak zware gevolgen kan meebrengen op de integriteit van andere personen.
- Een meer dan normaal risico op arbeidsongevallen kan eveneens een indicator zijn om situaties met een verhoogd veiligheidsrisico te duiden.

openbare diensten

NPC - Problematiek zware beroepen in de openbare sector

Op het ogenblik dat een werknemer prestaties verricht in een arbeidssituatie of binnen een beroepsgroep die voldoet aan een der criteria om erkend te worden als zwaar beroep, moeten de jaren waarin deze arbeidsprestaties zijn geleverd voor de pensioenen gevaloriseerd in het kader van de regeling 'zware beroepen'.

Deze jaarlijkse erkenning is zeer belangrijk voor de militairen in het BDL (beperkte duur) -statuut.

ACV Defensie informeert de burger

openbare d

Reactie van de voorbijgangers

De reacties van de voorbijgangers vindt u terug op Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=OS72eUul5nY>

Engagement van de minister.

Op 23 mei 2016 om 13.00 hr presenteerde ACV Defensie de problematiek van de zware beroepen aan de minister.

Tevens stelden wij de minister de vraag om een engagement te nemen om als vakminister naar het nationale pensioencomité toe, het militair beroep te erkennen als "Zwaar beroep"

De minister wil de militair in operationele en actieve dienst voor de periodes doorgebracht in deze dienst steunen om erkend te worden als zwaar beroep.

Tijdens de discussies bleek echter wel dat de minister duidelijk een andere visie heeft dan ACV Defensie over het begrip: "militairen in operationele en actieve dienst"

Wel bevestigde de minister ons dat hij al de militairen in het beperkte duur statuut (BDL) ziet als militairen in een "zwaar beroep".

Toch zal de minister geen initiatieven nemen naar het nationaal pensioencomité toe. Hij wacht op de criteria die het nationaal pensioencomité naar voor schuift voor de militairen.

De minister herhaalde wel opnieuw dat hij naar de vakorganisaties een eigen voorstel heeft gelanceerd om de pensioenleeftijd nog tijdens deze legislatuur met 1 en 2 jaar op te trekken. De minister had met zijn voorstel alvast niet de intentie om de conclusies van het nationaal pensioencomité af te wachten.

Walter Van den Broeck
Secretaris